



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni  
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones  
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis  
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

**Henricus, de Sancto Ignatio**

**Leodii, 1709**

Caput 227. Approbatio Episcopi ad absolvendum non requiritur in articulo  
mortis: in quo proinde simplex Sacerdos validè potest morbundum  
absolvere, etiam præsente approbato. An etiam licitè? ex textu ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

articulo mortis: Sed forte melius reducitur ad ordinariam, acceptam in lignificatione paulo ampliori. Ordinaria quippe potestas merito dicitur, non solum illa quæ competit ex officio coram animarum; sed & illa quæ competit ex vi potestatis Ordinis, per Ecclesiam non impedita, nec restricta. Cessante quippe omni impedimento & restrictione seu limitatione ex parte Ecclesiæ, res redeunt ad eum statum, in quo fuerunt in principio Ecclesiæ, ante omnem Diocæson & Parochiarum divisionem, & ante omnem Ecclesiæ hac de re dispositionem: in quo, uti doctissimus noster Lumbierus advertit in observationibus suis Theologicis ad propositiones ab Innoc. XI. damnatas n. 53. omnes fideles erant oves uniuscuiusque Sacerdotis, *vi potestatis Ordinis*. Nulla quippe adhuc facta fuerat Diocæson, nec Parochiarum divisio, vel reservatio, nec ad absolvendum Ecclesiæ adhuc requisierat aliam potestatem, præter eam quam vi Ordinationis sacerdotalis, quilibet Sacerdos à Christo accipit, remittendi peccata. Et idè tunc attendebatur potestas Ordinis, quæ eo ipso se extendebat ad omnes ubique fideles, & ad omnia omninò peccata, quæ non erant per Ecclesiam impedita, nec restricta, nec quoad loca, nec quoad personas, nec quoad peccata.

2692. Porro Confessarium eligendi potestatem à iure habent omnes Prælati, id est Episcopi, Abbates, Priores Generales, Provinciales & Locales, cap. *ne pro dilatione* de pœnit. & remis.

2693. Secundo, eam à consuetudine habent Cardinales. Proinde tam isti, quam illi possunt eligere sibi Sacerdotem, non approbatum ab Ordinario, uti de Episcopis, Abbatibus, Prioribus, &c. significant illa verba citati capituli: *præter sui Superioris licentiam providam & discretam sibi eligere possunt Sacerdotem*.

2694. Tertio, Regulares extra suos Conventus existentes, nec habentes copiam Sacerdotis Ordinis, sibi etiam eligere possunt simplicem Sacerdotem, ab Episcopo non approbatum. Quia approbatio per Tridentinum solum requiritur ad audiendas confessiones secularium. Idque nobis Carmelitibus conceditur per Constitutiones nostras, à Sede Apostolica in forma specialis approbatas p. 1. c. 23. n. 8. *Fratres itinerantes, vel extra Monasterium occupati, cuiuscunque Sacerdoti professo nostri Ordinis, etiam Novitio, vel defectu Sacerdotis Ordinis, extraneo Religioso, aut Sacerdoti seculari confiteri possunt*.

2695. Quarto, Parochi possunt eligere sibi quem voluerint Sacerdotem, ab Episcopo approbatum, tam vi citati canonis *ne pro dilatione*, quam vi consuetudinis. Siquidem potestas ista conceditur *Episcopis, & aliis Superioribus, &c.* Cum autem beneficia Principum largissimè sint interpretanda, cap. *olim* de reg. Jur. voces istæ, *& aliis Superioribus*, ad Parochos merito extenduntur; maxime cum ratio canonis, *ne periculum immineat animarum*, ipsos maxime spectet, utpote sæpissimè obligatos confiteri ob frequentes obligationes celebrandi, Sacramentaque administrandi; & ipsi etiam prælationis officio fungantur, cap. *tua nos* de Cler. agror. ita ut ipsos *Prælatos inferiores* vocet S. Thomas 2. 2. q. 188. a. 4. & 5. & *Ecclesiarum minores Principes* 3. p. q. 67. a. 2. ad 2.

2696. Antiqua etiam consuetudo Parochis dictam tribuit potestatem, uti Doctores passim testantur. Quæ consuetudo, utpote rationabilis, & legitimè præscripta, vim habet legis, cap. *cum tanto* extr. de consuetudine.

2697. Non possunt tamen ipsi eligere sibi in Confessarium simplicem Sacerdotem, ab Episcopo non approbatum, tamen plures Doctores tenuerint sequentem propositionem: *qui Ecclesiam curatam habent, possunt sibi eligere in Confessarium simpli-*

*cem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario. Et quippe decima-texta ex damnatis ab Alexandro VII.*

## CAPUT CCXXXVII.

*Approbatio Episcopi ad absolvendum non requiritur in articulo mortis: in quo proinde simplex Sacerdos valide potest moribundum absolvere, etiam præsentis approbato. An etiam liciti? ex textu Tridentini videtur clarè inferri quòd sic.*

Sic sentio cum sapientissimo Patre nostro Raymundo Lumbiero, Aragonie semel & iterum Provinciali, in Universitate Castaragustana S. Theol. Doctore, & Antecessore Primario, Concionatore Regio, supremæ Inquisitionis Qualificatore, & pro Archiepiscopatu Castaragustano Examinatore Synodali, in citatis observationibus n. 52. cumque plerisque aliis gravissimis Doctores apud Barbofam ad cap. 7. sess. 14. Concilii Tridentini. Ut enim Lumbierus loco citato, legat unatquique Tridentini textum sess. 14. c. 7. & duas ibi clausulas distinctas inveniet, ex quibus, gravissimo cum fundamento, moralem nostræ sententiæ poterit evidentiâ elicere.

Prima est: *ne hæc occasione aliquis pereat, in Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis*. Altera est: *atque idè omnes Sacerdotes, quolibet pœnitentes, à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt*.

In prima clausula pendere *vi nulla*: nulla igitur reservatio species unquam in Ecclesia fuit pro eo articulo. Nulla proinde neque quoad territoria & Diocæses (in quibus absolutio impenditur) neque quoad personas quæ absolventur; neque quoad Sacerdotes, qui absolvent; neque quoad peccata, à quibus absolvent; neque quoad censuras. Hæc clausula perspicue declarat, nullam ex his speciebus reservationis pro mortis articulo unquam fuisse in Ecclesia, sed potestatem Ordinis, pro eo, semper mansisse, ut in primo nascentis Ecclesiæ initio (ante omnem Diocæson & Parochiarum divisionem) fuit abique ulla limitatione, restrictione, vel impedimento. Tamen enim iustissimi postea de causis eam impeditit, limitaverit, restrictaverit, reservaverit quoad territoria, personas, casus, & censuras; nunquam tamen Ecclesia voluit, impedimenta illa, limitationes, restrictiones, & reservationes locum habere pro articulo mortis. Et quamvis causa ad id movens, seu titulus ablinendi ab omni pro tunc reservatione & impedimento, sit & fuerit necessitas salutis animarum (quæ omne genus favoris, libertatis, & amplitudinis exposcit) *ne* (inquit) *hæc occasione aliqui pereat*: verum equidem est, ac semper fuit, quòd nulla pro articulo mortis unquam fuerit reservatio, seu reservationis species. Ex eo autem quòd nulla pro tunc sit, nec unquam fuerit reservationis species, potestas Ordinis, pro eo articulo, est ac semper fuit abique ullo impedimento, restrictione, limitatione, reservatione. Semper proinde pro tunc expedita, illimitata, & in tota amplitudine, quæ ipsi competit ex verbis Christi: *quorum remisistis peccata*.

Et hoc est quòd perspicue declarat altera clausula: *atque idè omnes Sacerdotes, quolibet pœnitentes, à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt*. Hæc quippe clausula est illatio clara & perspicua, quam Concilium facit ex prima clausula. Ex eo namque quòd nulla sit, nec unquam fuerit reservatio species pro articulo mortis, clarè & perspicue inferri, omnes Sacerdotes (si omnes, igitur etiam non approbati) pro eo articulo, potest, quod in primis Ecclesiæ iucundabilis poterit,

funt, in quibus compertum est (ait Cardinalis Palavicinus Hiftor. Concil. Trid. l. 12. c. 11. n. 2.) licuisse civibus Sacerdoti quemlibet à peccatis quibuscumque absolvere. Et, si Navarro credimus (in cap. placuit de poenit. dist. 1. n. 1. & seqq.) huiusmodi libertatem perdurasse usque ad tempora Urbani II. à quo fuit interdicta. Ex eo itaque quòd nulla sit, nec unquam fuerit reservationis species pro articulo mortis, aperta est illatio Concilii, totam potestatem Ordinis pro eo articulo manere in tota libertate, amplitudine, & universalitate, in qua fuit in primis Ecclesiae incunabulis. Si ergo in illis quilibet Sacerdos, absque ulla speciali animarum cura, & approbatione, etiam praesente Episcopo, vel Parocho, validè & licitè potuit ubique, quoscumque fideles à quibuscumque peccatis & censuris absolvere, sequitur (ex illatione Concilii) in articulo mortis, etiam hodie, quemlibet Sacerdotem, absque ulla speciali animarum cura, & approbatione, id. validè & licitè posse, etiam praesente Episcopo, Parocho, vel approbato. Nullum quippe pro tunc omnino est impedimentum, nulla restrictio, nulla limitatio, nulla reservatio, secundum Concilium. Ergo potestas cuiuscumque Sacerdotis, pro tunc, est absque ullo impedimento, absque ulla restrictione, limitatione, reservatione, &c. Tam proinde ampla, libera, & universalis, quam primitus fuit. Vide tamen dicenda infra n. 2759.

## Solvuntur objectiones.

2704 **O**bjicies 1<sup>o</sup>. quando Tridentinum dicit, singulos Sacerdotes in articulo mortis absolvere posse quoscumque poenitentes, à quibuscumque casibus, &c. non condit jus novum, sed explicat antiquum, in Ecclesia semper custoditum, ut patet ex his verbis: *custoditum in Ecclesia semper fuit*, &c. At quis antiquum non permittit moribundis, absolvi à simplici Presbytero, nisi absente Episcopo, ut constat ex can. *Presbyter* 26. q. 7. *Presbyter, in conspectu Episcopo, non reconciliat poenitentem, nisi absente Episcopo, ultima necessitas cogat.*

Respondeo negando inuicem, quia iure antiquo, nulla unquam reservatio fuit in articulo mortis, ut Concilium Tridentinum perspicue declarat. Nec contrarius est canon *Presbyter*, utpote expressè agens solum de foro externo. Loquitur enim de publicè & notoriè excommunicato, cujus reconciliatio, ob publicum scandalum, & commotionem totius civitatis, ante abidem fenatrum Ecclesiae publicè faciendae erat. Ita Magister Sentent. in 4. dist. 20. Quia ergo peccator ille erat excommunicatus non toleratus, reparatio scandalum postulabat, ut consuleretur Episcopus si aderat, & tempus permittebat.

2703 **O**bjicies 2<sup>o</sup>. Bonifacius VIII. extrav. commun. l. 5. tit. 10. c. 1. reservatà sibi aliquà excommunicatione, decernit, quòd taliter excommunicatus, à nullo, absque speciali mandato, absolvi possit: nisi forsitan ad nos habere accessum non potest, in mortis articulo constitutus. Ergo ne quidem in articulo mortis potest, si accessum habere possit.

Respondeo negando consequentiam. Neque enim Bonifacius ibi vult, in articulo mortis excommunicationem à se latam inanere reservatam in foro interno, sed in foro externo, ita ut inferior Sacerdos ab ea in foro externo absolvere non possit, si ad Pontificem sit accessus. Si autem pro tunc non sit accessus, sed contingat moribundum convalescere, servanda est generalis regula, ab eodem Bonifacio VIII. sancita cap. *eos qui de sent. excom.* in 6. juxta quam in articulo mortis absolutus à censuris reservatis, à non habente aliàs potestatem in reservata, tenetur postea, si convales-

cat, sistere se Superiori reservanti, vel ejus delegato, non ut rursus absolvatur, sed ut mandatis ejus pareat (aliàs in eandem censuram reincedit, ut ibi habetur) nam ut S. Thomas ait q. 8. Supplem. a. 6. *non oportet, quòd in articulo mortis absolutus ab excommunicatione ad iudicem vadat (qui aliàs absolvere potuisset) absolutionem petens, sed satisfactionem offerens.* Absolutus tamen, in articulo mortis, à casibus reservatis per simplicem Sacerdotem, seu approbatum, aliàs non habentem potestatem in reservata, non tenetur postea se sistere Superiori. Quia directè absolutus est à reservatis, ab eo qui directam tunc habebat in casus illos potestatem. Nec absolutus est cum onere, prout in superiori casu. Quia onus istud nullibi statuitur.

**O**bjicies 3<sup>o</sup>. potestas absolvendi quoscumque à quibuscumque peccatis, & censuris, in articulo mortis, concessa non est cuiuscumque Sacerdoti, nisi ob necessitatem: *ne quis pereat.* At praesente approbato, vel potestatem in reservata habente, nulla est necessitas ut id fiat per simplicem Sacerdotem, neque periculum est *ne quis pereat.*

Respondeo ut supra, Ecclesiam quidem ob necessitatem, pro eo articulo, abstulisse ab omni reservatione; rationem tamen immediatam, ob quam Sacerdos id potest, non esse necessitatem, sed quia nulla tunc est reservatio, nullum impedimentum, nulla restrictio, vel limitatio potestatis in Ordinatione acceptae, quae proinde tam manet cum tota sua amplitudine & universalitate in simplici Sacerdote, quam in approbato, vel aliàs potestatem in reservata habente.

**O**bjicies 4<sup>o</sup>. Rituale Pauli V. sic habet: *si peccatum mortis imminet, approbatusque desit, quilibet Sacerdos poterit à quibuscumque censuris & peccatis absolvere.*

Respondeo Rituale Pauli V. id ibi asserere quòd à Doctoribus omnibus absque controversia receptum est, praescindendo ab eo quòd controversum est. Assertio verò nostra, tametsi evidenter, ut nobis videtur, in Tridentino fundata, est nihilominus inter Doctores adeò controversa, ut videatur communis contra communem. Et quamvis Doctores ei contradicentes videantur equivocatione decepti, putantes Tridentinum loqui pro solo casu necessitatis, cum ita non sit (ut vidimus) quia tamen eorum autoritas non nihil ingerit dubitationis, & in ea dubitatione non potest esse nimis magna securitas, ubi periclitatur aeternitas: & aliunde nec charitas, nec prudentia permittit aeternae salutis aleam committere vel minima incertitudini; nec probabilior aut probabilissima opinio (ubi de valore Sacramenti maxime necessarii agitur) ponit in tuto salutem, si à parte rei falsa sit, ut esse potest (neque enim contrariae opinioni ob gravium Patronorum multitudinem negare possumus aliquam, saltem ab extrinseco probabilitatem) ideo in praxi caveat simplex Sacerdos, praesente approbato vel Parocho, moribundum absolvere, caveat etiam moribundus ipsi confiteri. Neque enim id omnimodè securum est, licet videatur tam clarè à Tridentino traditum.

## CAPUT CCXXVIII.

Nullus Sacerdos, etiam regularis (*extra mortis articulum*) confessiones secularium, etiam Sacerdotum, potest audire, nisi aut Parochiale Beneficium, aut ab Episcopo per examen (si illi videbitur necessarium) approbationem obtineat.

**I**ta statuit Tridentinum sess. 23. c. 15. *privilegiis* (inquit) *et consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Unde Sequitur 1<sup>o</sup>. cessare hodie varia privilegia Reg-